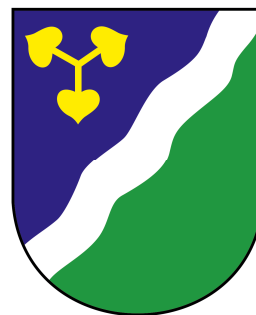


Dvorsko-Velelibské *LISTY*

Zdarma

2/2023



Dvorskó-Velelibské listy vydává:

obec Dvory
Tiskový náklad 350 ks,
vychází čtvrtletně

Redaktor, sazba a grafická úprava:

Ing. Lucie Kopalová

Redakční rada:

zastupitelé obce

Uzávěrka následujícího čísla

15. 9. 2023

Kontakt redakce:

zpravodaj@dvoryunymburka.cz

Inzerce přijímá redakce

Sazba a osvit:

Ing. Lucie Kopalová, Tiskárna Boftisk

Tisk: Tiskárna Boftisk

Za obsahovou správnost a původnost příspěvku odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo opravit zjištěné faktické chyby, zkrátit a stylisticky upravit příspěvky, popř. je doplnit fotografiemi jiných autorů. Větší úpravy provedeme po dohodě s autory. Nevyžádané příspěvky se nevracejí. Neoznačené příspěvky zpracovány redakcí.

Příspěvky můžete zasílat nebo zanešt na adresu redakce Dvory 3, 288 02 Dvory, na flash disku nebo CD (doc, rtf, xls, jpg, tif, svg, pdf), případně na e-mail:

zpravodaj@dvoryunymburka.cz

Cena: zdarma

MK ČR E 22130

Orgány obce**Starosta:**

Bc. Aleš Břetenář

starosta@dvoryunymburka.cz

721 958 383

Místostarosta:

Bc. Roman Šebela

mistostarosta@dvoryunymburka.cz

Zastupitelé:

Mgr. Pavlína Červinková, DiS.

pavlinka.souk@seznam.cz

Bc. Ondřej Kříž

krizondrej@post.cz

Koucký Jan

jankoucky@centrum.cz

Petra Vilímková

artep.n@seznam.cz

Ježek Marek

marekjezek1@gmail.com

Úřad:

325 531 000

Czech point, ověřování,

administrativa:

Ing. Andrea Luňáčková

obec@dvoryunymburka.cz

Kontrolní výbor:

Bc. Ondřej Kříž

Marek Ježek

Petra Vilímková

Finanční výbor:

Mgr. Pavlína Červinková, DiS.

Petra Vilímková

Jan Koucký

Kronikář obce:

PhDr. Matěj Prášil

matej.prasil@skaut.cz

Úřední hodiny

pondělí 08.00 - 14.00 hod

17.30 - 19.00 hod

středa 08.00 - 14.00 hod

polední přestávka 11.15 - 11.45 hod

**Sdružení občanů Velelib a OÚ Dvory si vás dovoluje
pozvat na**

**Oslavu 800 let založení osady
Veleliby**

9. září od 12 do 22 hodin

- kapely Crossband a Beer Rock,
- prohlídka areálu Sempra Veleliby, kostela a dalších míst obce,
- výstava kronik, fotografií a dalších historických dokumentů
- povídání o historii obce
- vystoupení žáků a žákyň ZŠ a MŠ Dvory
- vystoupení varhanistky v kostele sv. Václava

Bohaté občerstvení a sociální zázemí bude zajištěno.
K dispozici budou upomínkové předměty k výročí obce.

Údržba obce

(pohotovost kanalizace):

Martin Prášil

725 918 711

Informace z obce

Vysílač Vodafone

Již je vydáno stavební povolení pro stavbu vysílače a nyní se čeká na vybudování elektro přípojky společností ČEZ Distribuce. Předpokládaná výstavba vysílače je na podzim letošního roku.

Optický internet

Stále je možné se nahlásit pro připojení optického internetu v obci Dvory od firmy OnlineNet. Zároveň zájemci, kteří svůj zájem firmě již sdělili a vzhledem ke kvalitě současného připojení na nové připojení spěchají, se mohou obracet na telefon 775 277 611 a domlouvat si konkrétní termín připojení. V obci Veleliby se čeká, až bude po sklizni obilí, aby mohl být dotažen hlavní přívod do obce. Poté začne připojování jednotlivých nemovitostí.

Stavební parcely

Zastupitelstvo na posledním červnovém zasedání schválilo způsob prodeje parcel v nové lokalitě U Sadu, kde jsou již dokončeny práce na přípojkách a komunikaci a probíhá příprava na kolaudační řízení. Zájemci o parcely mohou hlásit své kontakty v kanceláři OU Dvory. Až se záměr vypíše, budeme tyto zájemce informovat. Uzavření případných kupních smluv očekáváme před koncem letošního roku.

Sekání trávníků na obecních pozemcích

Pokud někdo z občanů není schopen či ochoten sekat nadále obecní prostranství mezi svou nemovitostí a silnicí ať prosím oznámí tuto skutečnost do kanceláře obecního úřadu. Pouze upozorňujeme, že v takovém případě nebude možné, aby na tomto zeleném pásu byly různé květinové záhony, keře, a aby

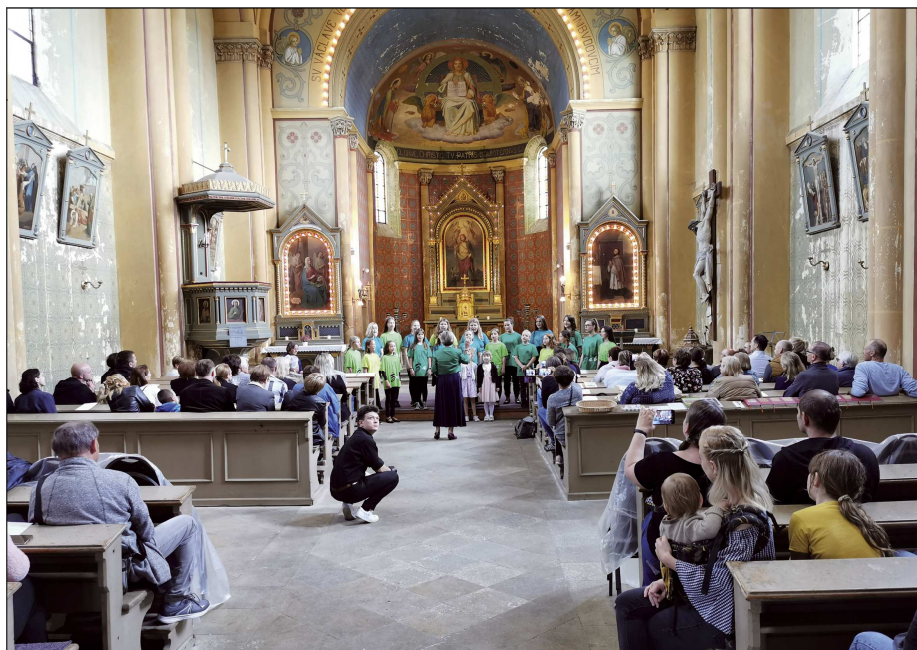
zde parkovala auta. Upozorňujeme také, že obecní personální kapacity jsou omezené a na takovýchto prostranstvích bude docházet k přerůstání trávy.

Parkování aut v obci

Obec se snaží vytipovat místa v obci, kde by bylo možné zřídit parkovací stání tak, aby nebyla rozježděny nebezpečné povrchy. V bočních ulicích je také možné, aby si občané po domluvě na obecním úřadě zřídili parkovací stání před svým pozemkem.

Jarní koncert dětí ZUŠ Nymburk

V úterý 13. června proběhl v kostele ve Velelibech koncert dětí ZUŠ Nymburk, pod vedením p. Věry Rouskové. Za doprovodu klavíru, kytary, flétny a zrekonstruovaných varhan zazněly písně starých mistrů. Přítomní diváci výkon dětí odměnili vřelým potleskem a došlo i na květinové dary lektorům a sladkou odměnu samotným dětem, kterou věnovala obec Dvory-Veleliby.



Z naší mateřinky...

Letošní školní rok se již přiblížil ke svému závěru, a proto mi dovolu, abych krátce zhodnotila jeho poslední část, kterou je jedno z nejoblíbenějších ročních období v naší mateřince. Na opravdové jaro jsme si v letošním kalendářním roce dlouho počkali, neboť hezké počasí si dávalo po zimním spánku neobvykle dlouho na čas. I když počasí venku bylo mnohdy nepříznivé, děti v mateřské škole se nenudily.

V letošním školním roce končíme projekt „Podpora ZŠ a MŠ Dvory“ (Šablony III), který je spolufinancován Evropskou unií. Základní vzdělávací činnosti a jednotlivá témata tak byla obohacena o mnoho zajímavých projektových dnů ve výuce i mimo mateřskou školu. O některých z nich bych se ráda podrobněji zmínila.

Ve druhém pololetí proběhly dva projektové dny ve výuce, které pořádala Malá technická univerzita – „Stavitel města a „Malý zpracovatel odpadů“. Jejich cílem je rozvíjet u dětí kreativitu, podnikavost, logické myšlení, environmentální vzdělávání, což znamená vedení dětí k ochraně přírody. Oba dva dny byly velice zdařilé.

V prvním projektu odborná lektorka seznámila děti s tím, kdo je stavitel, co je jeho náplň práce, jaké potřebuje nářadí a náčiní ke své práci, jak se obléká v rámci bezpečnosti.

Děti se nejprve seznámily s příběhem O staviteli Pepovi, prohlédly si plán města, mapy, vše reálné a opravdové.

Ve skupinách děti pracovaly s obrázky značek - piktogramů, které si společně pojmenovaly, jaký mají význam. Jako první úkol měly sestavit podle plánu část města pomocí velkých puzzlů. Po sestavení jednotlivých částí lektorka všechny části spojila a vzniklo tak velké město, kterému však chyběly důležité stavby. Dále se děti rozdělily do dvojic podle věku a z dílků stavebnice Lego duplo měly za úkol postavit jednu budovu podle vlastního výběru (např. radnici, nemocnici, policii, poštu...). Tyto stavby následně umísťovaly dle plánu do velké mapy na koberci v herně. V průběhu projektu se též děti seznamovaly i s technickými termíny, jako např. kartograf apod. Nakonec děti dostaly modely autíček a mohly si s nimi pohrát v rámci postaveného města, které společně pojmenovaly „Hráčkov“.

V druhém bloku se děti přesunuly na školní zahradu, kde plnily různé pohybové aktivity. Za splněný úkol dostávaly žetony, které nahrazovaly finanční hodnoty (peníze), za které si nakupovaly piktogramy staveb (např. hasičskou zbrojnicí, vlakové nádraží, radnici...). Děti se tak v mateřské škole připravují na finanční gramotnost. Značky staveb si pak vlepily do plánu města, který obdržely do skupin. Celý pláněk si dále mohly





děti ještě dozdobit i výtvarně pastelkami (např. kresba parku, školní zahrady a další.) Děti si odnesly teoretické znalosti, ale zejména si v praxi vyzkoušely, jaké je to být opravdovým stavitelem.

Druhý projekt byl zaměřen na zpracování odpadů. Odbornice vysvětlila dětem pojem recyklace, společně si zatančili tanec recyklace (určování odpadu, který je možné recyklovat a který ne). Následovala kolektivní práce dětí – stavba města s využitím silnic, dále práce dětí ve dvojicích - sestavení kontejnerů na třídění odpadu dle návodu (lego), stavba městských budov. Děti třídily odpad do připravených kontejnerů, vyzkoušely si, jak probíhá svoz odpadů a následně samy třídily odpad na třídící lince. Seznámily se s tím, co se dělá s odpadem, který nelze recyklovat (spalovna, skládka). Odbornice

ukázala dětem, jak vypadá skládka a vysvětlila jim, jak se přes kogenerační jednotku převádí elektrický proud do stožárů vysokého napětí a dále se rozvádí do elektrické sítě. V druhé části děti s odborníci a učitelkami navštívily sběrný dvůr s kontejnery na různé druhy odpadu. Po návratu do MŠ děti společně s odborníci recyklovaly papír, pomocí vodní lázně s namixovaným papírem a sítky vyrobily nový arch papíru, který umístily mezi 2 vrstvy netkané textilie a nechali vylisovat a uschnout. Na závěr odbornice s dětmi všechny poznatky společně shrnula a děti obdržely odměnu ve formě diplomu.

Za zmínku stojí i výukový program „Staročeské Velikonoce“ který se uskutečnil před jarními svátky pod odborným vedením Marka a Veroniky Dobrodinských a byl zaměřen na dodržování lido-

vých tradic a zvyků těchto svátků. Děti si při této příležitosti vyrobily v rámci dílničky hnízdečko s vajíčky v barevném květináči.

V dubnu děti z mateřské školy navštívily společně s žáky základní školy magickou show „Škola kouzel“ v divadle Pavla Kožíška v Líbeznicích, což byla pro většinu dětí úplně nová zkušenost.

Projektový den ve výuce „Zdravě hravě“ byl zaměřen na zdravé stravování a vedení dětí ke zdravému životnímu stylu. Děti se učily třdit potraviny na zdravé a nezdravé a pod vedením odbornice si vyzkoušely výrobu dvou druhů ovesných sušenek, které jim paní kuchařka Launová upekla. Hotové sušenky si děti odnesly domů.

Na konci měsíce května jsme navštívili společně s MŠ Straky zámek Berchtold, tato akce se uskutečnila rovněž v rámci projektu Šablony



III. I když nám příliš nepřálo počasí, zvládly jej děti výborně. Mezi kapkami deště absolvovaly cestu „Z pohádky do pohádky“, prohlédly si miniatury v zámecké zahradě a interier samotného zámku.

Jako zpestření výukového tématu „Narodilo se mládě“ proběhla exkurze na statku Montamilk. Zde nás přivítala paní Prášilová, která přiblížila dětem chov a užitek hospodářských zvířat. Děti nejvíce zaujala malá telátka, která si mohly pohladit a zároveň se zblízka podívat, jakým způsobem ošetřovatelé o telátka pečují. Děti se také podívaly do prostor, kde se krávy dojí a jaká je k tomu používána moderní technika. Na závěr děti zhlédly silážování vojtěšky, což zaujalo zejména chlapce. Jednalo se o pěší výlet do Kamenného Zboží, který děti zvládly bez problémů. Chtěla bych touto cestou poděkovat paní

Martině Prášilové, která nám tuto exkurzi zprostředkovala a byla po celou dobu milou průvodkyní.

Poslední projektový den ve výuce byl zaměřen na polytechnické vzdělávání. Byla k němu využita učebna, která je nově zbudována na zahradě naší školy. Děti jej strávily s truhlářem Pétou, pod jehož odborným vedením si dle určeného postupu vyrobily truhlíky na květiny a společně několik výrobků dle vlastní fantazie.

V červnu jsme společně s žáky základní školy navštívili Rudolfinum v Praze (Projektový den mimo MŠ - Šablony III). Zde se děti zúčastnily hudebně naučného programu Ouška (h)oboje. Program byl zaměřený hlavně na sluchové činnosti, i když ani pohyb nechyběl. Za pomoci hoboje (ale i anglického rohu) se děti učily rozlišovat různé hluky a zvuky, rozdíl mezi čtvrtou-

vou a osminovou notou, hádaly hádanky podle melodií známých písní. Na konci si děti poslechly pohádku spojenou s relaxací.

V tomto období také proběhl zápis do MŠ. Přihlásilo se celkem 13 dětí, na volná místa za budoucí prvňáčky bylo přijato 6 dětí. Všechny přijaté děti mají trvalé bydliště ve Dvorech a Velelibech. Na tyto děti se budou těšit paní učitelky i noví kamarádi v září.

Ještě nás čeká na konci června rozloučení s dětmi, které po prázdninách nastoupí do 1. třídy. Pět dětí nastoupí do ZŠ Dvory, jedna dívka do ZŠ v Nymburce.

Přejeme těmto novým žákům, ať se jim vše daří a ve škole se jim líbí a všem dětem hezké a pohodové letní prázdniny plné sluníčka a nových zážitků.

Lenka Pácalová, zástupkyně ředitelky

„Ze života ZŠ Dvory“ ve 2. pololetí školního roku 2022/2023

I v druhém pololetí tohoto školního roku jsme na naší škole využili možnosti zapojit se do projektu ŠABLONY III, spolufinancovaného z fondů EU. Cílem této výzvy je podpora rozvoje vzdělání v mateřských a základních školách s důrazem na získávání praktických zkušeností v různých oblastech vzdělávání.

Na podporu logického a informatického myšlení jsme v únoru k nám do školy pozvali specialistu na digitální vzdělávání. Prostřednictvím herních aktivit si žáci měli možnost rozvíjet znalosti s umísťováním předmětů do čtvercové sítě podle daných pravidel, procvičit strategické myšlení, plánování postupů a s tím spojené schopnosti domluvit se na řešení problémů.

V březnu jsme se domluvili na vzdělávacím programu „Zdravě hraj“ s paní Kalembovou, odbornicí na výživu dětí a zdravý způsob života. Kromě seznámení se základními pravidly správného stravování, vedla žáky k zamyšlení, jak by sami mohli svými návrhy a přípravou vlastních pokrmů přispět ke zpestření a vylepšení jídelničky celé rodiny. Na závěr celého projektového dne si v naší školní jídelně tři taková netradiční zdravá jídla společně připravila. Žáky program zaujal

natolik, že někteří si doma s rodiči ještě týž den něco z nových receptů uvařili.

O Velikonocích nám v dubnu vyprávěla paní Dobrodinská. Přijela ve staročeském oblečení a přivezla si s sebou mnoho dobových předmětů, obrázků, písniček a scének, které dětem pomohly pochopit tradici oslav křesťanských svátků. Program byl pro žáky zajímavý i poučný, měli možnost získat reálnou představu o mnohých tradicích a zvycích, na které již v dnešní uspěchané době nezbývá čas a pomalu tak upadají v zapomnění.

V měsíci dubnu jsme ještě stihli zorganizovat další projektové vyučování. Společně s MŠ jsme jeli do Líbeznic u Prahy a zde navštívili kouzelnické vystoupení Pavla Kožíška. Svět magie, kouzel a iluzí neklamal. Pan Kožíšek dětem odhaloval originální kouzla, typická pro různé části světa. Děti byly zvány na podium a staly se součástí kouzel a magie spolu s účinkujícími. Mohly tak zažít čtyřmetrovou skluzavku času, záhadné čtení myšlenek diváků v sále, nebezpečné prostoupení obřím ventilátorem a řadu dalších iluzí plných perfektní zábavy a chvíli tak zapomenout na všední dětské starosti.

Na květen jsme pro děti připravili projektové vyučování s odborníkem na programování. Pochopení jeho základních principů je pro novou generaci velmi důležité pro uplatnění v dalším jejich životě. Odbornice





s sebou přivezla různé druhy dětských robotů. Měla s nimi připravenou celou řadu herních aktivit, při kterých se žáci krok po kroku seznamovali se základy programování. Program byl inspirativní i pro nás učitele. Měli jsme možnost naživo se seznámit s nabídkou nejlepších robotických pomůcek na trhu a na základě cenných zkušeností odbornice si tak správně vybrat pro rozvoj logického a informatického myšlení ty nejlepší robotické hračky do našich vyučovacích hodin. I tady, při tomto projektu, byla pro nás motivací a odměnou za práci s vyhledáváním a organizací vzdělávacích aktivit, viditelné nadšení a spokojenost žáků.

K Mezinárodnímu dni dětí jsme společně s MŠ pro naše děti připravili celodenní výlet s obědem do Parku Mirakulum v Milovicích. Zde mělo projektové vyučování několik částí. Cílem úvodního bloku s názvem „Lesní stezkou za zvířátky“ bylo rozvíjet u dětí kladný vztah k přírodě, seznámit se naživo s některými obyvateli lesa a zopakovat si, jak se v lese chovat. Následoval společný oběd a potom už přišla na řadu, pro děti asi nejočekávanější část výletu. Zde si vyzkoušeli svoji odvahu, obratnost, zručnost a sílu na zábavných herních prvcích parku. Celý den nám přálo slunečné počasí, a tak jsme si sváteční den všichni hezky užili.

Na měsíc červen se nám také podařilo připravit několik zajímavých vzdělávacích projektů. V Praze jsme navštívili krásnou historicky významnou budovu Rudolfinu. Projektové vyučování s názvem „Čáry máry dirigent“ bylo tentokrát zaměřené na hudební výchovu. Že jediný hudebník, který v ruce nadržuje hudební

nástroj, ale kouzelnou hůlku, která dokáže rozeznít celý orchestr a mnoho dalšího zajímavého, se žáci dozvěděli při zábavně naučném hudebním programu známého dirigenta, sbormistra a hoboisty České filharmonie Vojtěcha Jouzy. Během i tohoto programu se žáci stali součástí všech aktivit společně s dirigentem. Pod jeho taktovkou, ještě s klavíristou, nakonec vytvořili hudební těleso a zahráli si společně přípravnou symfonickou báseň.

Vydařil se nám i závěrečný celodenní výlet na státní hrad Karlštejn. Během speciálního vzdělávacího programu jsme s průvodcem navštívili Velkou věž a v ní slavnou zlatem a drahými kameny vyzdobenou kapli sv. Kříže. Žáky velmi zaujal i prohlídkový okruh hradu. Zde dostali velkou pochvalu za znalosti a zájem nejen o hrad, ale také o život Karla IV.

Do konce školního roku nás ještě čekaly tři výukové programy. Jeden se zaměřením na prevenci špatného chování mezi žáky, druhý byl hudební. Se ŠABLONAMI III jsme se rozloučili projektovým vyučováním zaměřeným na canisterapii, správné chování k našim psům mazlíčkům, ale i k psům cizím. Odbornice nám předvedla také výcvik a práci asistenčního psa.

V průběhu 2. pololetí jsme kromě popsaných projektů připravili pro naše žáky další aktivity, které přispívají k všestrannému rozvoji jejich osobnosti. Jsou to například pravidelné návštěvy Městské knihovny v Nymburce. Opět jsme se zapojili do programu „Ovoce do škol“ a „Mléko do škol“. Zakoupili jsme si zahradnické nářadí a do nových vyvýšených záhonů jsme zaseli a zasadili bylinky a zeleninu, na kterých budeme pozorovat vývoj rostlin. Ke Dni matek jsme vyráběli voňavá mýdla. Společně se ŠD jsme si připomněli svátky Masopust a Čarodějnice. Máme velkou radost z venkovní učebny, učíme se jí aktivně využívat a pod vedením pana truhláře si zde děti vyrobili dřevěný truhlík. V rámci bezpečného pohybu chodců a cyklistů jsme byli trénováni na dopravním hřišti v Drahelicích. V květnu jsme využili Dne otevřených dveří HZS v Nymburce a jeli jsme se podívat na práci hasičů. Velmi hezké, zajímavé a různorodé aktivity připravuje pro žáky v rámci školní družiny také paní vychovatelka.

Na závěr shrnutí našich aktivit ve druhém pololetí tohoto školního roku bych chtěla pochválit žáky a jejich rodiče za aktivní přístup ke všem nabízeným aktivitám. Odměnou pro nás a motivací je i spokojenost a pokroky žáků, kladné hodnocení veřejností a v neposlední řadě častá chvála chování našich dětí, kterou slyšíme při návštěvách vzdělávacích zařízení.

Nad'a Holická, učitelka ZŠ Dvory

Zcela prvně se o Velelibech zmiňuje ve své slavné Kronice české Václav Hájek z Libočan, a to v souvislosti se založením města Nymburka roku 779:

Vzhledem k tomu, že však byla později velká část zápisů v kronice Hájka z Libočan úspěšně rozporována, můžeme považovat tuto zmínku považovat spíše za pověst (jakkoli krásnou), než historicky přesný fakt.

První ověřitelná písemná zmínka o existenci osady je tak datována rokem 1223, kdy na smlouvě o předání královského hradu Mydlovar a vsi Kostomlaty je uváděn jako jeden ze svědků jakýsi vladyka Vad z Velelib. Tento dokument je v současné době uložen v Národním archivu v Praze a jeho kopie bude (společně s dalšími archiváliemi a dokumenty) pravděpodobně vystavena při příležitosti oslav 800letého výročí založení osady v sobotu dne 9. září 2023.

Samotné jméno Veleliby (dříve též Veleljubi, Velelibi nebo Welelib) je, dle knihy bývalého kronikáře Františka Formánka Pohled do historie: Dvory, Veleliby a Zdonín, jménem, které se místu dostalo zřejmě podle duchovní povahy

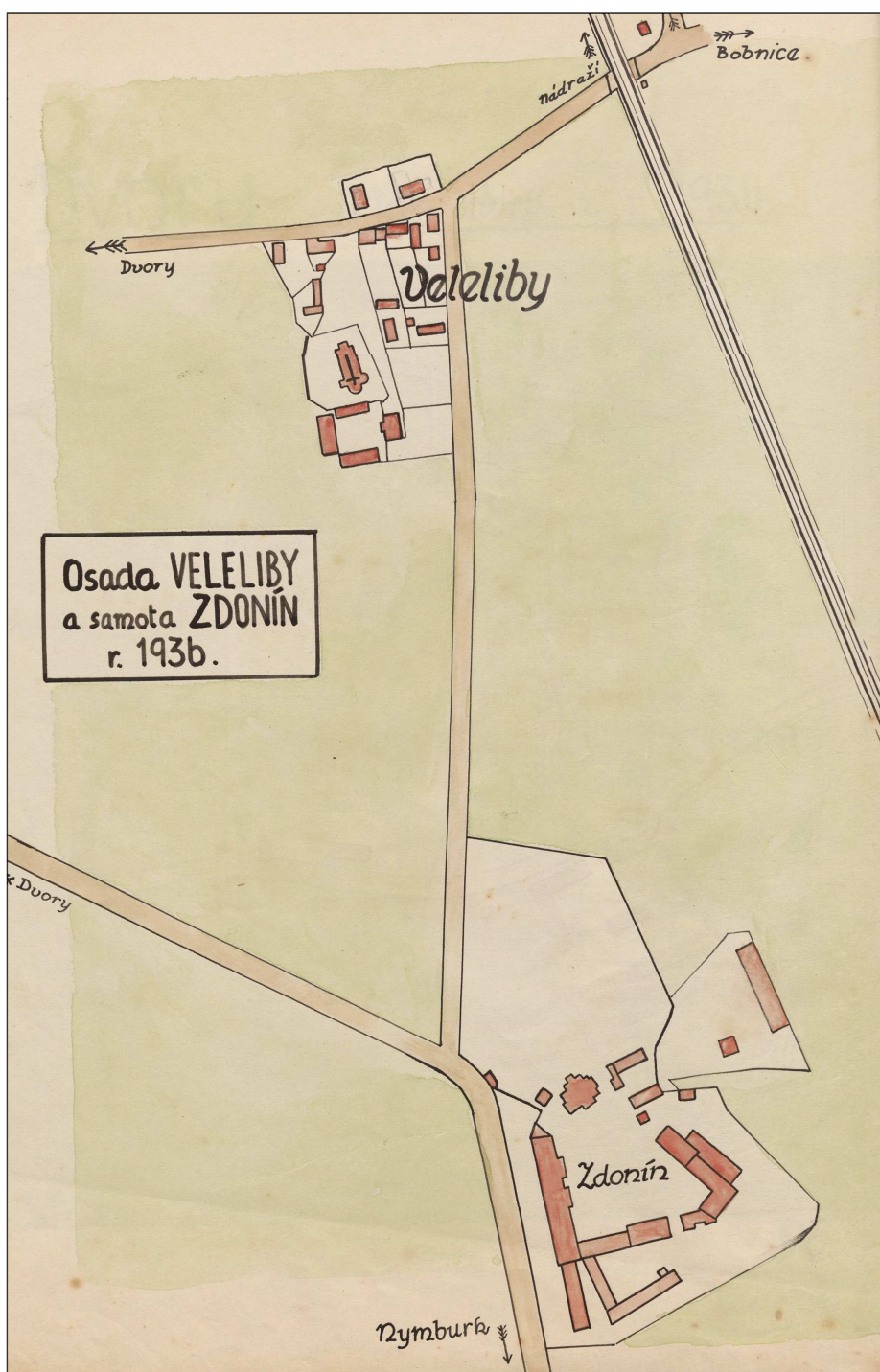
Zápis o původu Velelib z Kroniky české Václava Hájka z Libočan. V tomto případě se jedná se o vydání z roku 1918, které vydal Václav Flajšhans. Zdroj: HÁJEK Z LIBOČAN, Václav a Václav FLAJŠHANS. Kronika česká Václava Hájka z Libočan. V Praze: Nákladem České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1918. sv. 1, str. 200.

Historický plánec osady Veleliby a samoty Zdonín z roku 1936. Zdroj: První díl obecní kroniky psané mezi lety 1936-1963.

Veleliby: 800 let od první písemné zmínky

Při toho města zakládání byl jest nějaký Velelib, služebník Vicemiluov najvzácnější; ten sobě tu také dvůr krásný postavil a dal jemu jméno Velelib₁. Na tom také místě studnice přešlechtilé Velelib. vody nalezena byla, kteráž hojný pramen z sebe vydávala a obyvatelům těm všem za chutný nápoj byla, kteráž také Velelibka slula.

† Míni se Veleliby u Nymburka.



DVORY:

Rok:	1787	1835	1880	1900	1910	1920	1930	1936
Počet domů	20	34	40	45	47	67		123
Počet obyvatelů	111	199	327	381	369	495		

VELELIBY: (se Zdonínem)

Rok:	1787	1835	1880	1900	1910	1920	1930	1936
Počet domů	4	3	10	21	24			
Počet obyvatelů	31	35	151	227	215	148		

Vývoj počtu domů a obyvatel mezi lety 1787-1936 v obci Dvory a osadě Veleliby (společně se Zdonínem). Zdroj: První díl obecní kroniky psané mezi lety 1936-1963.



obyvatel nebo podle pěkného způsobu života. Pro zajímavost stojí za zmínku fakt, že při hledání první písemné zmínky o obci Dvory se dostaneme až k letům 1542-1545 a u osady Zdonín k roku 1545 – tedy o více jak 300 let později než u osady Veleliby.

Protože však v tomto textu není ani zdaleka prostor pro popsání celé osmisetleté historie osady, pokusím se její vývoj ilustrovat na historii tří naprosto odlišných staveb z různých období, které však dohromady (i každá zvlášť) ovlivnily současnou podobu Velelib tak, jak je známe dnes. V poslední části se pak krátce budu věnovat stavbě, která na území Velelib stát měla, ale k její výstavbě nikdy nedošlo.

První a nejstarší stavbou, která utvářela ráz velelibské osady byl, je a bude místní kostel, který v těchto místech v různých podobách stával již od 14. století. Po přibližně 500 letech pak byla ve Velelibech roku 1870 slavnostně uvedena do provozu druhá klíčová stavba – tedy železniční dráha, ke které roku 1881 přibyla i místní železniční stanice. Mezi lety 1950-1952 pak byl vybudován podnik, který měl na současnou podobu Velelib rovněž velký vliv – tou stavbou byla čistící stanice semen Sempira.

Kostel

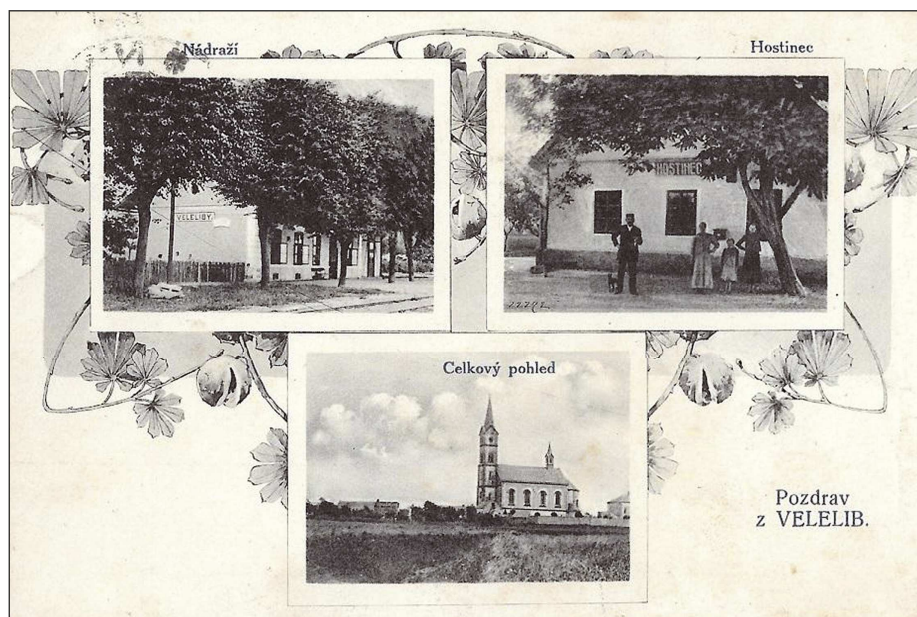
Historie celé osady je velice úzce spjata s místním kostelem. Ten současný však zdaleka není první a

Fotografie kostela sv. Václava z roku 1894. Vpravo budova fary a farní hospodářské budovy. Vlevo před kostelem pak kostnice, která byla stržena v 90. letech 20. století. Na konci 19. století sloužila jako přechodné bydliště místního faráře. Zdroj: Státní okresní archiv Nymburk se sídlem v Lysé nad Labem, fond Václava Kořínka.

jediný, který na tomto místě stojí. První kostel na přibližně stejném místě stál již v polovině 14. století. V církevních knihách z té doby je uváděn jako osamělý farní kostel v polích, umístěný tak, aby do něj měli farníci z nově vznikajících osad stejně daleko. Tento kostel byl během husitských válek vypálen a společně s farou a dalšími církevními příbytky pobožen.

V pořadí druhý kostel byl na tom samém místě postaven kolem roku 1500. Jednalo se o zděnou budovu v gotickém slohu s dřevěnou zvonici. Stejně jako předchozí kostel, stál i tento na samotě v otevřené krajině a bez žádné další zástavby. Toto umístění je v regionu Čech naprostým unikátem – podobně osamoceně stojící kostely by se daly nalézt snad jen na Broumovsku. I druhý kostel byl vypleněn a zpusťšen, nyní však za války třicetileté. Ve stejné době rovněž ztrácí postavení farního kostela a po dalších 230 let je pouhým filiálním kostelem nymburské farnosti. V roce 1735 byl tento druhý kostel nákladem patrona kostela Ignáce Zikmunda z Klenové a na Benátkách opraven a také ozdoben sochami sv. Vojtěcha a Prokopa. Tyto původní sochy čeká v nejbližší době restaurace Akademií výtvarných umění v Praze a poté opětovné umístění před vchod do kostela.

I druhý kostel však svou velikostí, ale i špatným technickým stavem postupně přestával vyhovovat velkému počtu věřících ze všech okolních vesnic. A tak bylo po mnoha peripetiích nakonec rozhodnuto postavit kostel nový, větší, v pořadí již třetí. Stavební povolení bylo tehdejšímu faráři P. Vedralovi předáno prostřednictvím c. k. hejtmanství v Poděbradech 10. listopadu 1875. Nový kostel se tedy začal stavět v květnu 1876, ke slavnostnímu vysvěcení



Pohlednice z počátku 20. století, nádražní budova ve Velelibech vlevo nahoře.

tehdejší kardinálem Bedřichem Schwarzenbergem pak došlo o dva roky později v říjnu 1878. Tuto historicky významnou událost připomíná do dnešních dní památný nápis nad hlavním vchodem do kostela. Zmíněný Páter Vedral byl celkově významnou osobností v historii Velelib – krom samotné výstavby kostela se totiž významně zasloužil i o opětovnou výstavbu samostatné velelibské fary, ke které došlo o 10 let dříve v září roku

1865, o vybudování meliorační sítě v okolí osady nebo o celkový rozvoj výstavby v osadě, kde se do roku 1864 nacházely pouze dva domy, společná studna, starý gotický kostel, kostnice a hřbitov kolem samotného kostela.

Železniční dráha

Výstavbu nových domů ve Velelibech velice pozitivně ovlivnila i stavba železniční dráhy z Mladé Boleslavi do Kolína. V lednu 1867 byl tento na svou dobu velice mod-



Doposud nepublikovaná fotografie exteriérů čistící stanice ve Velelibech z roku 1955. Zdroj: Státní okresní archiv Nymburk se sídlem v Lysé nad Labem.

erní a náročný projekt započat ustanovením konsorcia pro stavbu Mladoboleslavsko-kolínské dráhy v Nymburce. V čele tohoto konsorcia stanul kníže Hugo Thurn Taxi, tehdejší vlastník velkostatku a zámku na Loučeni. Následně bylo tomuto konsorciu hned 18. února uděleno c. k. ministeriem obchodu povolení k předběžným pracím. Ředitelem stavby byl jmenován Ing. Vilém Hellwag, železniční inženýr s evropskou pověstí, kterou si získal na stavbě brennerské dráhy.

Zatěžkávací zkoušky mostních konstrukcí a celková technicko-policejní prohlídka tratí pak proběhla v srpnu 1870 – tedy tři roky po obdržení souhlasu k předběžným pracím. Rychlost nákladních vlaků na této – v té době ještě jednokolejné trati – byla omezena na 25 km/h, nejvýše 37,9 km/h, rychlost osobních vlaků na 40 km/h, nejvýše 53 km/h. Provozovatelem trati se stala c. k. privátní rakouská Severozápadní dráha. V době slavnostního zahájení provozu 27. října 1870 však ještě Veleliby nedisponovaly vlastní stanicí, pouze kampaňovou stanicí

využívanou v době řepné kampaně astrážním domkem č. 8. Samostatná nádražní budova byla ve Velelibech postavena až roku 1882 společně s rozšířením železniční tratě o lokální trať Nymburk-Jičín. Stavbu trati i budovy prováděla firma Ing. Muzika a Schnabel s koncesionáři. Železniční trať ani budova stanice nedoznala během více než jednoho století žádných významnějších stavebních změn.

Jak již bylo zmíněno výše i výstavba železničního koridoru a stanice byla ve Velelibech spojena s výstavbou několika nových obytných domů pro železniční zaměstnance a dělníky. V samotné stanici pak nechyběl ani nádražní hostinec. Od roku 1926 pak byla železniční stanice otevřena veškerému provozu. To umožňovalo odesílat z Velelib nejen vagónové, ale i kusové zásilky. Rovněž všechny osobní vlaky ze všech směrů začaly stavět ve stanici.

Čistící stanice semen

Třetí a poslední stavbou, která nám pomůže ilustrovat historický vývoj osady bude již zmíněná čistící stanice semen Sempra

Veleliby. Stavba továrny v hodnotě téměř 40 milionů Kčs, ve které se zpracovávala semena zeleninových i květinových osiv, byla zahájena roku 1950. Závod byl dokončen v roce 1952 a stal se jedním z 11 podobných čistících stanic, které byly řízeny oborovým podnikem v Praze. Koncem roku 1958 pak provozovna získala své finální jméno, pod kterým je známa i současným obyvatelům, tedy Sempra Praha, národní podnik.

Postupem času přestávala počáteční výrobní kapacita stanice dostačovat, a tak bylo rozhodnuto o přístavbě nové čistící věže i dalších skladových prostor. Tato moderní přístavba byla započala roku 1983 a dokončena byla o tři roky později roku 1986. V 80. letech závod rovněž dosahoval nejvyšší produkce semen. Ročně se zde zpracovalo více jak 200 vagónů osiv a balilo 45 milionů sáčků se zeleninovými a květinovými semeny. Téměř tři čtvrtiny z této produkce pak směřovalo do zahraničí – největším odběratelem byl pak zcela logicky Sovětský svaz, dále Spolková republika Německo, Polsko, Maďarsko, ale také například Holandsko a další země.

Provozovna Sempra zaměstnávala v dobách největší produkce na 230 pracovníků, z toho 44 pocházelo přímo z Velelib, či Dvorů. Sempra rovněž byla jediným průmyslovým podnikem na území katastru obce. Společně se stavbou čistící stanice jako takové byly roku 1953 postaveny i tři bytové domy pro 12 rodin zaměstnanců, Veleliby se ve stejné době také rozšířily o ulici naproti nádraží, podél železniční trati. Závod pomáhal svou technikou i dopravou materiálu při stavbě i modernizaci dalších rodinných domů ve Velelibech i Dvorech. Další byty pro zaměstnance závodu byly zajišťovány na sídlišti v Nymburce.



Doposud nepublikovaná fotografie interiérů semenářské laboratoře čistící stanice ve Velelibech z roku 1955. Zdroj: Státní okresní archiv Nymburk se sídlem v Lysé nad Labem.

Chudobinec

V poslední části mého textu bych se rád věnoval i stavbě, která na území Velelib historicky vzniknout měla, avšak – kvůli mnoha peripetiím a shodou okolností popsaných níže – nikdy postavena nebyla. Po smrti tehdejší majitele zámku a velkostatku ve Zdoníně Jana Mazánka, který zemřel na mrtvici při plavbě po Středozemním moři na lodi Thalia v únoru 1911, se majiteli statku stávají jeho zeť továrník Jan Vančura a dcera Zdena Vančurová, roz. Mazánková. Dcera Zdena pak následně umírá roku 1917 a v zanechané závěti odkazuje:

„Budiž vyplaceno 50 000 korun, co základ na chudobinec v obci Veleliby pro osoby nemajetné, neduživé a práce neschopné. Přednost v udělení míst mají v první řadě osoby ze Zdonína, které buď u rodičů zůstavitelčiných aneb v jejich službách byly. Po Zdonínu teprve osoby z obce Velelib a Dvůrů, ovšem náboženství katolického. Pozemek k tomu hodící budiž odměřen od velkostatku Zdonín, nejlépe u silnice protínající obec velelibskou. Vystavení a správa učený zastupitelstvu v Nymburce. Budova má být slušně postavena, důstojná pro svůj účel, ale také účelně a hygienicky zařízena. Budiž s tímto co nejdříve započato, aby chudobinec svému účelu v brzkou odevzdán byl. Přání zůstavitelčino jest, aby obyvatelé chudobince byli přítomni všem zádušním mším svatým sloužených za rodinu Mazánkovu a Vančurovu. Obnosem 2000 korun budiž zřízena nadace pro duchovního správce kostela ve Velelibech, která mu nebudiž počítána do kongruy a za niž bude povinen dohlížet na udržování hrobky a sloužit osm zádušních mší svatých za všechny osoby v hrobce vždy v jejich úmrtní dny a jmeniny.“ Ještě v téže roce však umírá



Současná podoba Mazánkovy hrobky ve Velelibech.

i manžel Zdeny Vančurové Jan. Vdova po Janu Mazánkovi – poslední z rodiny Mazánkových pak umírá v roce 1920. Naplnění závěti Zdeny Vančurové se tedy nejprve kvůli probíhající I. světové válce i následným politickým a majetkovým změnám po vzniku republiky neustále oddalovalo a na chudobinec bylo pozapomenuto. Až ve 30. letech rozhoduje nymburské zastupitelstvo o převedení peněz z nadačního fondu Zdeny Vančurové, avšak na modernizaci okresní nemocnice.

Tehdejší velelibský farář upozorňuje zastupitelstvo na nezákonnost tohoto jednání a žádá peníze ponechat na prvotní účel. Dokonce navrhl, aby se za peníze z nadačního fondu zakoupil ve Velelibech dům č.p. 22 a upravil se pro bydlení čtyř rodin. Vyslaná komise však neuznala domek za

vhodný a pro stavbu nového domu a jeho následnou údržbu pak složené peníze včetně navýšení z úroků nepostačovaly. Tak k výstavbě chudobince ve Velelibech navzdory závěti Zdeny Vančurové nikdy nedošlo, avšak alespoň hrobka rodiny Mazánkových je na velelibském hřbitově udržována do dnešních dnů. Jan Mazánek mimochodem patřil společně s již zmíněným Páterem Vedralem k lidem, kteří se nejvíce zasloužili o současnou podobu nejen statku, ale především samotné velelibské osady. Za držení velkostatku Janem Mazánkem byly v okolí vybudovány na jeho náklady rozsáhlé meliorace, ale například i zpevněná silnice mezi Zdonínem a Veleliby a v roce 1903 také zdonínský zámek s parkem. Mazánek byl rovněž štedrým patronem velelibského kostela.

Matěj Prášil

Vážení spoluobčané,

nejen vzhledem k nadcházejícímu výročí první písemné zmínky o osadě Veleliby bych Vás chtěl velice snažně poprosit o zapůjčení fotografií, pohlednic, kronik, pamětních knih a jakýkoliv dalších dokumentů a archiválií, které máte u Vás doma a jsou jakýmkoli způsobem svázány s historií Velelib, Zdonína ale i Dvorů. Zapůjčené dokumenty budou nakopírovány a uloženy v obecním archivu pro použití na oslavě výročí Velelib i dalších událostí, které nás teprve čekají. **VŠECHNY ORIGINÁLY BUDOU SAMOZŘEJMĚ VRÁCENY ZPĚT DO VAŠICH RUKOU!**

Předem moc děkuji za součinnost, díky které se nám podaří udržet kousek místní historie i pro další generace.

**Předání ocenění Bezpečnostní rady státu**

Toto státní ocenění za rok 2023 předal v úterý 13. června 2023 v Lichtenštejnském paláci premiér Petr Fiala.

Bezpečnostní rada státu uděluje každoročně Cenu kolektivům a jednotlivcům za významná díla v oblasti bezpečnostní a obranné politiky České republiky, za aktivní činnost v bezpečnostní komunitě nebo také za celoživotní prospěšnou práci v oblasti bezpečnostní a obranné politiky České republiky a její osvěty.

„O to, abychom žili v bezpečí, se musíme starat, o bezpečnost musíme pečovat a musíme také do ní investovat. To platí vždycky, ale platí to obzvlášť silně dnes, kdy

musíme zůstat pozorní k hrozbám, které nás obklopují, k výzvám, kterým čelíme, a musíme správně adekvátně reagovat na současný vývoj,“ uvedl premiér Fiala.

V letošním roce byla cena udělována také ve studentské kategorii a získal ji PhDr. Matěj Prášil za diplomovou práci na téma Geopolitický význam GIUK. „I to je důležitým symbolem toho, že také mladí lidé, mladá generace, studenti se zajímají o bezpečnost České republiky, není jim lhostejná a přemýšlejí o ní“, dodal premiér Fiala.

Touto cestou upřímně za celou obec gratulujeme Matějovi Prášilovi k takto významnému ocenění.

Střelecký klub

Dne 15. 4. 2023 byla uspořádána soutěž pod názvem „Vzpomínkový závod SP 5+30. Celkem startovalo 23 střelců, z toho: 1. místo T. Čmugr, 2. místo A. Svoboda, 3. místo M. Hruška, 4. místo Z. Ešner, 5. místo F. Litera, 6. místo T. Marsa, 7. místo M. Beneš, 8. místo A. Hemerka, 9. místo P. Starosta, 10. místo T. Vrátný, 11. místo V. Hoffman, 12. místo R. Baytalon, 13. místo J. Řehák, 14. místo F. Stránský, 15. místo J. Svoboda, 16. místo J. Konrád, 17. místo V. Hozák, 18. místo M. Pýcha, 19. místo F. Davídek, 20. místo V. Krupička, 21. místo J. Johaník, 22. místo M. Stránský, 23. místo J. Eis.

Dne 6. 5. byl uspořádán 36. ročník VC Dvory v LM, SM 60. Soutěže se zúčastnilo 35 střelců. V kategorii SM 60 startovalo 24 střelců, vítězem se stal J. Pekárek z SSK Poděbrady s nastřílenými 582 body. V kategorii LM 60 startovalo 11 střelců, z našich: 4. místo M. Stránský, 10. místo T. Vrátný.

Dne 13. května byl uspořádán 31. ročník VC Dvory SP 30+30. V kategorii muži, junioři startovalo 11 střelců, z našich: 1. místo T. Čmugr, 3. místo R. Baytalon, 6. místo V. Krupička, 7. místo T. Vrátný. V kategoriích ženy, dorost a senioři startovalo celkem 14 střelců, z našich se umístili: 8. místo J. Řehák, 12. místo P. Starosta, 13. místo F. Litera.

Fraňšek Davídek

Čalounictví Miškovská**Činnost ukončena.**

Výprodej potahových látek, koženek. Lze použít na ozdobné polštáře, sedáky, židle, taburety, tašky.

Miškovská Hana

Tel. kontakt: 603972783

Dvory - Veleliby 2/2023

Fotbal v obci

Nastal konec sezóny, která pro náš klub byla velice významná a průlomová. Po dlouhých 20-ti letech byla přihlášena soutěž mládeže. Dokonce se nám podařilo rozšířit členskou základnu dětí tak, že jsme přihlásili dvě věkové kategorie, a to kategorii nejmenších dětí, takzvanou předpřípravku a mladší přípravku. V současné chvíli máme celkem 27 dětí ve věku od 3 do 11 let, které se pravidelně účastní tréninků a většina také zápasů našeho klubu. Nové děti nabíráme nejen z naší obce ale i z blízkého okolí (viz. náborový plakát).

Další takovou pro klub historickou událostí bylo uspořádání domácího předpřípravkového turnaje pro sedm týmů, kdy jsme skončili na konečném pátém místě v konkurenci mnohem větších vesnic a měst. Jelikož obce naší velikosti tým takto malých hráčů nejsou schopny sestavit. Konkrétně přijeli týmy z Milovic, Poříčan, Loučeně, Semic a Všechnap. Veliké díky při pořádání turnaje patří hráčům dospělého týmu, jejich partnerkám a také sponzorům a podporovatelům. Především panu M. Pýchovi staršímu, panu J. Vařejčkovi a manželům Frisovým.

Aleš Břetenář

Program rozvoje obce Dvory (dále jen PRO) a jeho aktualizovaná verze

Kompletní znění aktualizovaného programu naleznete na webovém odkazu v QR kodu.



TJ DVORY
1918



ODDÍL KOPANÉ
2023

POŘÁDÁ

FOTBALOVÝ NÁBOR

ROČNÍKU 2012-2020

Nové spoluhráče do týmu dospělých také rádi uvítáme.



**pondělí a středa**
16:30 - 17:00

fotbalové hřiště TJ Dvory

+420 721 958 383

TJ Dvory- příprava

Své dovednosti rozvíjíme celoročně a to na našem fotbalovém hřišti a při nepříznivém počasí v místní sokolovně.

Podlahářství

kompletní servis v oblasti parket a dřevěných podlah
pokládání, broušení a povrchová úprava podlahových krytin
plovoucí podlahy, palubky a vinyl

Elektroinstalace

montáž, údržba a opravy elektrotechnických zařízení a rozvodů

Jaroslav KAREL

Veleliby 46
Nymburk 288 02

tel.: 602 148 844
tel. zázn.: 325 593 491
fax: 325 593 491

Truhlářství

oprava, úprava, renovace starého, starožitného nábytku,

hodin a výroba replik

tel.: 602 252 782

e-mail: kralovsky.pavel@seznam.cz

Dřevěný interiér

ul. Purkyňova 649

Nymburk 288 02

Prodej přímo ze dvora!

- mléko
- mléčné výrobky
- hovězí maso na objednávku
- kravský hnůj
- balíky sena
- další rostlinné produkty

Kamenné Zboží 206, Nymburk
www.facebook.com/StatekMontamilk
objednavky@montamilk.cz
tel.: +420 731 489 396

Váš místní zemědělec



Statek
Montamilk

Čapek PF s.r.o.

info@capekpf.cz

www.capekpf.cz

+420 603 266 778, 603 145 121

topení, voda, plyn, rekonstrukce interiérů na klíč

Brusírna Veleliby

Brousíme vše co je potřeba mít doma,
na zahradě i v dílně ostré.

Michal Koucký

tel.: 723830600

www.alarmynymburk.cz

- Alarmy JABLOTRON
- Kamerové systémy
- Automatizace
- Elektroinstalace
- Centrální vysavače MENRED

+420 773 974 001

info@alarmynymburk.cz

Stavební práce

výstavby rodinných domů
anhydritové podlahy
obklady a dlažby
zámkové dlažby
stavby plotů
kamenictví
zateplení
fasády

František Červinka

tel.: +420 739 330 700

e-mail: fanda.cervinka@seznam.cz

KADEŘNICKÉ Studio

Bělová Věra

www.studiobelova.cz

Všechlapy 203,

Nymburk 28802

mobil: 731 337 324



Střechy Piroutek

- klempířské, pokrývačské
a tesařské práce

- montáž střešních oken

- údržba střech

e-mail: radekpiroutek@email.cz

telefon: 776 061 901



Matušek Filip

VOLAT LZE 7 DNÍ V TÝDNU

703 976 624

**SERVIS, ÚDRŽBA
A ČIŠTĚNÍ
ZAHRADNÍ TECHNIKY**

VŠE SI ODVEZU A PŘIVEZEM ZPĚT!!!

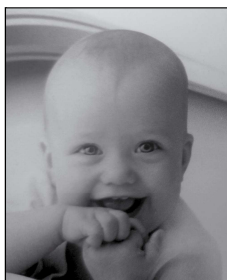
- Sekání trávy
- Správa a údržba nemovitostí a zahrad
- Výkup staré a nefunkční zahradní techniky



Milovice - Boží Dar



mjservis@post.cz



Kojenecký textil

Janna

Jana Dulová

Družstvení 3056,

289 23 Milovice

+420 728 240 381

janna.g@centrum.cz